

POLGÁR

Megjelenik vas. kivételével minden délután
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arany J. u. 18.

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: egy óra P. 1.—, negyed-
évre 3.— Vidéken egy óra 1.40, negyedévre 4.20

1934 márc 27 Kedd V. évfolyam, 67. szám Főszerkesztő: Dr. DIÓSZEGHY JÁNOS Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Dr. Kupás Sándort előzetes letartóztatásba helyezték

de egyelőre nem viszik át az ügyészség fogházába, hanem továbbra is a rendőrségen tartják, míg a nyomozás befejeződik. — Az elsikkasztott összeg még mindig nő. — Már ötvenezer pengőnél tartanak

Fegyelmet kérnek maguk ellen dr. Kupás feletteseik?

A kupás-féle vigalmiadó sikkasztási ügy egyre nagyobb hullámokat ver. A városházán még mindig nem fejezték be Kupás részortjának teljes átvizsgálását s így a kár, illetve az elsikkasztott összeg sem állapítható meg pontosan ezidő szerint. A mai napon hír szerint már ötvenezer pengő felül járnak a rovincsolásnál, de hír szerint el fogják érni a százezer pengőt is.

A hatalmas kárnak legalább a részbeni megtérítésére Miszty Károly városi főügyész bírói zár alá akarta vétetni dr. Kupás magánvagyonát, azonban nagy meglepetésre kiderült, hogy ilyen nincs. Kupás mintagazdasága ugyanis — állítólag — nem a saját, hanem az anyósa nevében van és így bünygyi zárlat alá sem vehető. Ez a váratlan fordulat természetesen általános meglepetést keltett, hiszen Kupás erről a gazdaságról mindig úgy beszélt, úgy intézkedett, mintha az a sajátja lett volna.

Tegnap délig vizsgálati fogságban volt Kupás s mint illet, 48 óra elteltével át kellett volna szállítani az ügyészség fogházába. Minthogy azonban a rendkívül zavaros ügyben a nyomozást két nap alatt befejezni nem lehetett az ügyészség hozzájárult ahhoz, hogy Kupás előzetes letartóztatásba helyezték és ilyenformán a nyomozás érdekében továbbra is a rendőrségen tartásák. Az erre vonatkozó határozatot ma délelőtt felolvasták Kupás előtt.

Ma délelőtt újból tanukénti kihallgatásra idézték meg Paulovich Pált, az Uránia mozi üzletvezetőjét. Paulovich kihallgatását dr. Lengyel István végzi és az már reggel 9 óra óta folyo-

nosan tart.

Az országsszerte nagy port felvert sikkasztással kapcsolatosan több oldalról a felelősség kérdését tárgyalják tüzetesen jogász körökben. Általánosságban az a vélemény, hogy a sikkasztás azért történhetett meg, mert az ellenőrzés hihetetlenül laza volt. Az ellenőrzésre pedig hivatottak voltak Kupás feletteseik, kik azonban most a felelősséget természetesen igyekeznek magukról elhárítani. Mindenki elismeri hogy a sikkasztásoknak nem egyszerű példája ez a botrány s őszinte a csodálkozás, hogy egy ilyen eset pont a városi számvévőségre történt meg, amely maga is ellenőrző szerv.

Bármennyire mosakodni próbálnak is azonban Kupás feletteseik, az a vélemény, hogy őket fegyelmi felelősség terheli az elmulasztott ellenőrzésért.

Mint értesülünk, Kupás feletteseik között komolyan foglalkoznak azzal, hogy saját maguk ellen fegyelmi eljárást kérjenek a felelősség tisztázása érdekében. Valószínű, hogy a fegyelmi eljárást kérő kérvények rövidesen befutnak a polgármesterhez.

Ezenfelül egy másik érdekesebb mellékhatása is lesz a vigalmiadó sikkasztási ügynek. A védelem ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy ebben az ügyben a fokozatos és további felelősség azokat terheli, akik elmulasztották, vagy csak olyan lazán teljesítették Kupás ellenőrzését, hogy ez az éveken át folytatott nagyarányú sikkasztás lehetővé vált. Ha a fokozatos felelősség elve alapján kérdőre vonják Kupás feletteseik, úgy Kupás felelőssége kétségkívül csökken.

Asztalos István dr. ügyvéd, Kupás védője tehát terjedelmes beadvánnyal fordul a belügyminiszterhez avégből, hogy egy igen szigorú vizsgálattal állapítsák meg, kinek a mulasztása folytán

lehetett éveken át sikkasztani anélkül, hogy arra rájöjjenek? Hogyan válhatott szokássá, hogy Kupás maga vegye fel a mozik vigalmiadóját?

Amit nehéz elképzelni

A Meteor mozgó tulajdonosa, Csomor Gyula sohasem fizetett Kupásnak, hanem közvetlenül a házipénztárnak számolta el a vigalmiadóját. Természetes, hogy ez az összeg — bűnös kezek közbejöttével nélkül hiánytalanul befolyván — többre rugott, mint a belvárosi mozik Kupás által 50-80 százalékban elsikkasztott adója. Csaknem lehetetlen elképzelni, hogy ezt soha, senki nem

vette észre.

Azt is nehéz elképzelni, hogy éveken át senki sem vette észre, hogy Kupás személyesen veszi fel az adókat?

De azt a legnehezebb elképzelni, hogy több, mint négy évig nem rovincsolnak le egy városi hivatalt. Ha pedig rovincsolnak, — akkor könnyű elképzelni, hogy ez milyen ellenőrzés lehetett.

Nagy tisztogatásra van szükség a városnál

Ez a napról-napra dagadó sikkasztási botrány nem az első Debrecen városánál. A jelenlegi rezsím alatt, a közelmúltban köztudomásulag már több manipuláció adta elő magát, amelyek következményeként a bűnvádi eljárás elmaradt. A Kupás ügyben azonban az említett rossz szokástól eltérőleg le lesz folytatva a bűnvádi eljárás és a közpénznek elsikkasztója el fogja venni méltó büntetését.

Egy olyan erkölcsi testületnek, mint amilyen Debrecen városa, nem lehetnek olyan tisztviselői, akik egy magánéletükben, mint a közéletben lealacsonyítják a város tekintélyét. Ki kell seprűzni azokat, akik méltatlanok a rájuk ruházott hatalomra és megfertőzik a közéletet. Nem lehet

pardon senkinek sem, tiszta levegőt kell teremteni a közéletben.

Megharapott a kutya egy gyermeket

Ma reggel a mentőállomáson egy nyolc éves gyermeket résztesítették elsősegélyben, akit egy kutya harapott meg. Obenderfer Ottó nyolcéves harmadik elemista gyermek a szüleinek Piac ucca 4 számú házából jött ki. A kapu alatt Vig Gyula szücsmester kutyája rátámadt a kisgyermekre s jobb alsó lábszárába beleharapott. A szerencsétlen gyermeket szülei azonnal a mentőállomásra vitték, ahol elsősegélyben résztesítették.

A harapós kutyát vizsgálat alá vették, a kutya gazdája ellen pedig megindították az eljárást.

Husvétra

ha örömet akar szerezni feleségének, urának, gyermekének és saját magának keresse fel az előnyösen ismert

Petrik Károly rőfös és rövidáru üzletét.

Szent Anna ucca 5. szám

Telefon: 12-44.

Olyan olcsó árban árusítunk, hogy bámulatba ejtjük vevőinket.

Telefon: 12-44.

Női milanesz nadrág P. 1.—	Női divat kötött bluz	1 mtr. 140 cm. sz. Cosztüm	1 mtr. lepedő gyolcs „ 1.40
Női öves harisnyatartó „ .88	hosszu uj, gomb disszel „ 2.90	v. alj szövet divat kivitel P. 3.60	1 mtr. paplanlepedő gyolcs
Női csipőszorító gummi betéttel „ 2.60	Női zsebkendő „ .24	1 mtr. ingzefir jó minőség „ .70	nagyon jó minőség „ 2.90
	Melltartó „ .44	1 „ kelengye gyolcs női és gyermek. fehérn.-reigen jó „ .96	

Férfi öltönyre 3 méter szövet teljes hozzávalóval

P 24.40

Gyermek harisnya P. — 30	Gyermek piké kabát „ 3.—	Kerti abrosz szín. pompás tarkán szőtt P. 3.40	Megkötős nyakkendő divat mintákban „ .80
Gyermek milanesznadrág „ .88	Gyermek horgolt sapka „ .88	Darázs fészkes törülköző „ 1.—	Strapa zokni „ .34
Gyermek harisnyatartó „ .50	Bőrerős tiroli nadrág „ 3.30	Férfi harisnya divat kockás „ .98	Divatmintás zokni „ .58
Gyermek játsszó ruha „ .90	Jó zefirből készült színes sport ing „ 2.46	Ideál csokor nyakkendő „ .44	Gombos férfi rövid nadrág „ 1.20
Gyermek sportharisnya fehér és színes „ .90			

Külön felhívjuk figyelmét hatalmas női, férfi és gyermek harisnya, kesztyű és ernyő készletünkre.

Borzalmas szerencsétlenség Nyiregyházán

Meinl Gyula r.t.

pörköltkávé-keverékei.
naponta frissen kaphatók.

Nyiregyházáról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a nyiregyházi István-malomban. Munka közben a transzmissziós kerékről leesett a szij. A főmolnár ahelyett, hogy a gépet megállította volna, a mozgó kerékre akarta rátenni a szijat. A lendítőkerék azonban elkapta kigombolt kabátját és valósággal fogaskerekek közé göngyölte Pál Mihályt, akinek testrészeit a következő pillanatban darabokra szórta szét a malomban. Törzsét egy hatalmas lendülettel a tető-

höz vágta, úgy hogy annak csepepein rést ütve a fej és a felső törzs darabjai átrepültek a szomszédos szőlőbe. A főmolnár kiszakított melle az egyik gerendára került s innen nem messze dobta a lendítőkerék Pál Mihály egyik csizmáját, benne leszakított lábszárral. A kihívott mentők megboradva állottak a szörnyű látvány előtt, mert prakszisukban még nem fordult elő, hogy gép ilyen foszlányokra szakított volna emberi testet.

No ne lökdössön.
Adjon hát helyet nekem is.
De mit tolakodik.
Menjen, maga már látta.
Érdemes megnézni!!!
De mit is bámul annyi ember

Kontsek Géza
husvétii kirakatait

állották körül a különös embert, aki elpanaszolta, hogy a falujában állandóan csufolódásnak van kitéve a „változás” miatt. A bíróság a tárgyalást elnapolá.

Meinl ajándék husvétra a legszebb és legcélszerűbb!

Fióktűzlet:
Debrecen, Ferencz J. ut 59.
Telefon: 34-93.

Fehér apáca

Bemutatta a Vigszínház.

Ez a film most másodszer ragadta magával a debreceni mozilátogató közönséget. Mint némafilmet is láttuk, már akkor is emlékezetes maradt, de a hangos filmváltozat egyenesen felejthetetlen.

Helen Hayes, ez a különben nem szép, de rendkívül vonzó egyéniségű filmszínésznő egy darab életet játszott kevés mosollyal, sok könnyel. Megrázóan emberi volt. Clark Gable méltó partnere egy pilótatiszt szerepében. Ugyancsak remekel Levis Stone az öreg arisztokrata személyesítésével.

Ez a film, amelyről beszélni nem lehet sokat, de amelyet meg kell nézni, hogy egy abszolút művészi értékű élménnyel gazdagabb legyen az ember.

Mutassa meg

rosszfogát, műfogát

Váry János fogműtermében
Rothermere u. 3. (Kollégium m.)

Papp Lajos

uj illatszertára
ujjonnan felszerelve

Kossuth u. 1. szám alatt

megnyílt. Nagy kerek szappan 24 fillér. Kölnivizek dekája 30 fill. 20 fill. csak husvétig. Ezen árak Csapó u. 58. sz. alatti üzletünkben is érvényesek.

Nőből férfivá operáltak egy napszámost, aki műtét után nyomban megnősült

Szegedről jelentik: Érdekes, becsületsértési büntetőperben tartott tárgyalást tegnap a járásbíróóság. A per vádlottja a tárgyaláson nem jelent meg. Gera János viszont megjelent s elmondta, hogy a távollévő vádlott a községházán azt mondta neki, hogy „Csira Jancsi.”

Ezután fokozódó érdeklődés közben mondogta el, hogy ő tulajdonképpen nő volt és Gera Valériának hívták.

38 évig úgy élt mint nő: szoknyában járt. 1932-ben megoperálták. A műtét következtében vált férfivá, miután nyomban meg is nősült. Egy szegedi asszonyt vett el feleségül. Azóta nadrágban jár és most már férfimódra él. A váci püspök határozata alapján viseli a János nevet.

Gera Valéria János előadása nagy meglepetést keltett a hallgatóság körében; pillanatok alatt kíváncsi emberek

Vigszínház

A leggyönyörűbb romantikus filmdráma

Ma hétfőn

A fehér apáca

Főszerepekben: HELEN HAYES Amerika legnagyobb tragikája, CLARK GABLE a modern férfiideál és LEWIS STONE
Előadások: 5, 7 és 9. Az első előadás mérsékelt helyárakkal.

Athenaeum árleszállítása érvényes április 20-ig Gazdasági könyvek:

Ballenegger, Talajművelés	4.— h.	— .50
Bernátsky, Veteményes kert	4.— „	1.20
Bernátsky, Gyümölcskertészet	4.— „	1.20
Bittera, Kender és len	3.— „	— .80
Dorner, Sertésenyésztés	12.— „	4.—
Dorner, Rét és legelő	10.— „	3.—
Éltető, Vaj és sajtgyártás	4.— „	2.—
Gratz, A kisgazda fejőstehene	3.60 „	1.—
Ignác, A méhészet	4.— „	2.—
Ignác, Méhészeki kis káté	1.— „	— .30
Kadocsa, Mazógazd. növényeink	3.80 „	— .30
Kósa, Hazai gyógynövényeink	7.40 „	1.40
Mócsi, Lótenyésztés	2.60 „	— .60
Schandler, Szarvasmarha	3.20 „	2.—
Westsik, Okszerű növényterm.	6.— „	1.20

Ezenkívül több száz leszállított áru könyv az irodalom minden ágából. Kérjen teljes jegyzéket!

Antalfy József

könyvkereskedéséből
Szent A. és Varga ucca sarok.
Telefon: 34-12.

Olvassa a Debreceni Polgárt!

MINDENFELŐL

Angliát újabb spanyolnáthajárvány söpri végig. A halálozási arány igen nagy, több iskolát bezártak.

Az osztrák hadirokkantak szövetségének pénzt a szövetség alelnöke elsikkasztotta. Mire vizsgálatot indítottak, Antonio Jargó 180 ezer sillingel megszökött.

Negyedmillió munkás fenyegetődik sztrájkjal Amerikában. A rendőrség készen várja a sztrájkot.

A román földművelésügyi minisztérium osztályvezetőjét hivatalos pénzek elsikkasztása miatt háromévi börtönre ítélték. Hasonló bűncselekmények elkövetése is terheli Petrecent.

Kasgahr-keletturkesztáni bennszülöttek harca nagy elkeseredéssel folyik. Attól lehet tartani, hogy úgy japán, mint a Szovjet fegyveresen avatkoznak be a harcokba.

Bukarestben számos tábornok jelenlétében a csehszlovák és jugoszláv vezérkari főnök haditanácskozást tartott. A két vezérkari főnök tegnap kihallgatásón jelent meg a királynál.

Két angol pilótatiszt leszállás nélkül akarja körülrepülni a földgolyót. A repülőt megvalósítására tavasszal kerül a sor.

Az angol-francia leszerelési emlékirat szövegét nyilvánosságra hozták, mely szerint Németország felfegyverzése a leszerelés elvének megsemmisítését jelentené.

Egy példátlan illemsértés történt az angol alsóházban. Robert Bernays szórakozottságában pipára akart gyújtani s csak a legutolsó pillanatban sikerült azt megakadályozni.

A berlini bombarobbanás tetesei nyomravezetőjének 30 ezer márka jutalmat tűztek ki. Plakátokon hozta a rendőrség a követség tudomására.

1 pengőért

Ön és családja
egy hónapig olvashatja a

Debreceni Polgárt

Vér, bőr és idegbajosok a természetes Ferenc József keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.

A kormány csökkenti a képviselők számát

Gömbös Gyula miniszterelnöknek nagy jelentőségű és eredményű római útja után a külpolitikáról újra a belpolitika felé fordul a közfigyelem. Valószínűleg a belpolitikai életnek hamarosan érdekes eseményei lesznek.

A kormány a titkos szavazati jog alapján kíván választani és kétségtelen, hogy csak olyan pártok indulhatnak a választásokon, amelyek ma is tagjai az országgyűlésnek és nemzeti alapon állanak.

Ennek folyamányaként a hírek szerint a magyarországi szociáldemokratapárt kebelében lényeges átszervezés és érdemleges változás fog bekövetkezni.

A választási eljárás kérdésében Gömbös Gyula miniszterelnök inkább az egyénekenkénti kerületi választásokat tartja igen helyesen alkalmasnak.

Az is kétségtelen, hogy a képviselőház mai létszámát csökkenteni fogják, amennyiben a mai 245 főből álló országgyűlést a beavatottak véleménye szerint 150 választott tagra kívánják csökkenteni.

Megítélésünk szerint ez a létszámcökkentés igen helyes és szükséges, mert nincsen szükség a jelenlegi képviselőlétszámra s ezeket az intézkedéseket nemcsak célszerűségi hanem a takarékosági okok is indokolják.

Nem minden az ár | **Schön Sándornál**
a minőség is fontos. Házilag készített elsőrendű mosóbörkesztyű P 4.

Plac ucca 14. szám
Csapó ucca sarok.

Gömbös vidéken tölti az ünnepet

Budapest, márc. 25. Gömbös Gyula miniszterelnök vasárnap délelőtt vidékre utazott. A miniszterelnök a husvétii ünnepeket nem tölti a fővárosba. Ugyancsak elutaztak többben a kormány tagjai közül. A képviselőház legközelebbi ülését április 5-én tartja, amikor is a jövő évi

költségvetést terjeszti be Imrédy pénzügyminiszter. Imrédy ez alkalommal nagyszabású expozét készül mondani, amelyben kitér a gazdasági helyzetre és mint hírlik a pénzügyminiszter expozéja az optimizmus jegyében fog elhangzani.

Mecsér András győzött Csengerben

Országos érdeklődés mellett folyt le a csengeri választás amely kerület Szubányi képviselő halálával üresedett meg. Két jelölt küzdött a mandátumért, vitéz Mecsér András a Nemzeti Egység jelöltje és vitéz Gyene Független kisgazdapárt jelöltje. Mindkét jelölt érdekében óriási korteskedés folyt, számos képviselő tartózkodott a választás napján a kerületben.

Eros küzdelem után 3087 szavazatot kapott Mecsér, és 3022 szavazatot kapott Gyene, tehát 65 főnyi szótöbbséggel választották meg a Nemzeti Egység Pártjának jelöltjét

akinek a közeljövőben fontos szerepet szánnak az irányított gazdálkodás terén is. Mecsért választó kerülete nagy ünneplésbe részesítette.

Meghívók

Névjegyek

BEKÉNÉL

Arany J. 18.

Férfiasság, Kedvesség, Elegancia.

GUSTAV FRÖHLICH

„A MESEBELI HERCEG“

az URÁNIÁBAN

Előadások 5, 7, 9 órakor. Jegyelövétel d. e. 11-től 1 óráig.

Uram! A hölgy már hajlandó

Önnel találkozni

ma este az Apollóban

Előadások 5, 7 és 9-kor.

Meggyullad a ruhája, összeégett

Abonybói jelentik; Bernáth Illésné 63 éves özvegyasszony ruhája kemenecfűtés közben lángot kapott. Az idős asszony annyira összeégett, hogy az orvosok már nem tudták rajta segíteni. Miután a tüzet senkilem vette észre, és nem tudtak neki segídekezni. Kinjában az udvaron levő pocsolóba vetette magát. Ott találtak rá a szomszédai.

A telefon és táviratozás olcsóbb

A kereskedelemügyi miniszter a távbeszélő-díjszabás egyes díjtételeit mérsékelte és április 1-i hatállyal többkönnyítést léptetett életbe.

Azokban a vidéki hálózatokban, ahol az előfizetők száma 101-200 között van, a beszélgetésenkénti díjszabás átalányszerűvé változik havi 12 pengőért, illetőleg ikerállomásonál 6 pengőért, a helyi forgalomban korlátlan számú beszélgetést lehet folytatni.

A táviróforgalomban a helyi táviratok díja 10 szög 40 fillérre csökkent, további szavanként 4 fillér.

Megkötözték, betörték a száját és kifosztották a tulipános ládát

Özv. Sári Gyula 76 éves kabai lakos jómódu gazdálkodó, felesége halála óta egyedül élt kabai lakásán. A falubeliek tudták róla, hogy takarékos ember és nagyobb összegű készpénzt tart a tulipános ládájában.

Ifj. Kovács Mihály 21 éves és ifj. Papp Kálmán 20 éves kabai lakos napszamosok elhatározták, hogy megcsapolják a tulipános ládát. 1934 február 10-én este 11 órakor tényleg el is mentek Sári lakására a nyitott konyhaajtón keresztül bementek a lakásba. Az alvó Sárít megkötözték, betörték a száját és párnákat tettek a fejére, majd a tulipános ládában lévő 1270 pengőt magukhoz vették. Mikor már munkájukat elvégezték lebontották az öregről a kötések és az ajtót rázárva otthagyták.

A mai törvényszéki főtárgyaláson a vádlottak mindent bevallottak Kovácsot és Pappot egy évi és 8 hónapi börtönre ítélték. Az ítélet jogerős.

Árverési hirdetés

Vh. 7643-1934 Elárverezek Debrecenben Ondód Verébdülő 34. sz. a. tanyán 1934. évi március 27. napján délelőtt 12 órakor 1570 pengőre becsült ingókat, úgy mint szekerek, lovak, borjúk, sertések, cséplőgép és gazdasági gépek.

Rákóczy bir. végrehajtó.

HIREK

— Világmarkás találmányhoz finanszírozót keresek. gépszemlénök előnyben. Csonka, Bundi utca 5.

— 2 szoba konyhás lakást keresek a központba. Cim: Arany János utca 22.

— Megbízható pontos órát és ékszereket Kostyánál vehet.

— Ungváry féle gyümölcsfák és szőlővesszők kaphatók Bethlen ucca 14 alatt.

— Boldog házasság Kostya jegygyűrűvel költető.

— Akar ön olcsón és divatosan öltözködni? ... Ugy keresse fel Keresztesi uriszabót Varga ucca 1.

— Nem újítják meg a nagytrafikok engedélyét. A trafikok revíziójával kapcsolatban hire jár, hogy nem újítják meg a nagytrafikok engedélyét és a dohányeloszlás terén új rendszert létesítenek.

Gazdag petróleumforrásokat találtak Angliában

Tízévi kutatás után sikerült Angliában gazdag petróleumforrásokra bukkanni. A Pennin-hegység déli részében, Humber és Cardigan-öböl között sikerült nagy petróleumföldet felfedezni.

Néhány lap, így a Daily Express is, azt írja, hogy valószínűleg kiapadhatatlanul gazdag forrásokra bukkantak.

Egy berugott postatiszt halálos szerencsétlensége

Budapest márc. 25.
Az Orsz. uton végzetes autóbaleset történt vasárnap délután.

Zsiday Árpád postafőtiszt a közeli taxi állomáson beült egy autóba és felhívta a sofőrt, hogy vigye őt el a lakására.

Az erősen illuminált állapotban levő postatiszt, amikor a sofőr megkérdezte, hogy hol lakik, gorbászkodni kezdett, majd összepofozta a

sofőrt és kivette a volánt a kezéből.

Zsiday ezután, aki pedig autót vezetni nem tudott, neki vitte a járművet egy fának, úgyhogy felborult. A sofőr ivben repült ki a kocsiból, Zsiday pedig az autó alá került és oly súlyos sebeket kapott, hogy mire a közeli Szent István kórházba szállították, meghalt.

A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Egy olasz lap feltűnéstkeltő cikke

Róma, márc. 25. A Popolo de Italia feltűnést keltő cikket közöl a belgrádi tudósítójától. A cikk közli, hogy a jugoszláv költségvetés tárgyalása során a szerb pénzügyminiszter kijelentette, hogy Jugoszlávia a pénzügyi helyzetét legfeljebb két évig tudja még fenntartani. Majd kitért a cikk arra, hogy Dollfuss Ausztria győzelmé, majd római sikerei nagy lehangoltságot keltettek Jugoszláviában, mert a kisanant arra számított, hogy a cseh fegyveres támogatásban részesített szociáldemokrata rezsim győzelmet fog aratni Dollfuss fölött és így Ausztria

csatlakozni fog a kis antanthoz, ami Magyarország teljes körülzárását hozta volna magával.

Róma, március 25. Mussolini miniszterelnöknel megjelent vasárnap Schabrum francia nagykövet, akivel hosszabb eszmecsere folytatótt a három állam megállapodásairól. Mussolini a francia nagykövetnek megnyugtató ki-elentést tett Olaszország külpolitikai irányvonaláról és hangsúlyozta, hogy súlyt helyez Franciaországgal való együttműködésére a közép-európai helyzet szánálatát illetően.

Magyar győzelem Bulgáriában

Magyarország — Bulgária 4:1 (1-1)
15 ezer főnyi közönség előtt játszott Szófiában a magyar válogatott a bulgár válogatott ellen, világ-bajnoki mérkőzést. A kemény, agyagosa pályára sehogysem konvenált a

magyaroknak, akik féltették magukat a veszélyes pályán az eséstől, s így nem nyújtották azt, amit tőlük vártak, csak az utolsó percben mutattak nagy vonalú játékokat a magyarok s így sikerült győzni.

Szivenszurta apját az anyai juss miatt a bírósági folyosón

A szlavoniai Krnyák városka járásbíróságán délelőtt apagi kosség történt. Fülöp Mihály földm. ves perben állott a fával, ifj. Fülöp Mihályal az anyai juss miatt, amelyen nem tudtak békésen osztozkodni. Az apa és a fiu a pénteki tárgyalás alkalmával a folyosón összevesztek. A fiu kést rántott és az apát szivenszurta. Az öregember rövidesen kiszüvedett. A fiatal Fülöpöt letartóztatták. Azt mondta, hogy tettét nem bánta meg.

Amerika 102 új hadihajót, 1040 repülőgépet épít

A szenátus és a képviselőház között megegyezés jött létre a Wilson féle törvényjavaslat tárgyában. A javaslat értelmében 580 mi. lio dolárt fordítanak hitelműveletek útján 102 hadihajó és 1040 repülőgép építésére. Azok a vállalkozók, akik 10.000 dollárt meghaladó megbízást kapnak, tíz százaléknál nagyobb haszont nem dolgozhatnak.

— Kiadó Kondorosnál 4 hol föld értekezni Nyil u 33.

— Meinl ajándék husvétra a legszebb és legcélsebb. Fióktűzet Debrecen Ferenc József u 59. Tel: 34.59

A szerkesztésért és kiadásért felelős

Dr. Diószeghy János
laptulajdonos

Nyomatott:
Beke Zoltán könyv és lapkiadóvállalatnál
Debrecen, Arany János utca 18.

Régi és Újvilág Törökországban

Nagykállótól Kemál birodalmáig. — Négy kalandos év története.

Szabó Bálint elbeszélése nyomán írta:
LENGYEL ANTAL.

I.

Rügyetcsalogató márciusi nap teregeti fényes szárnyait a város fölé. A kávéház falát támogató munkanélküliek az égen tovasuhanó habfodrokat bámulják „boldogan s gondtalanul”. Némelyikük újságpapírbacsavart cigarettát szív nagy élvezettel, mellre szivják a füstöt, s néha néha szólnak egy-egy szót mellette álló társukhoz.

Mind a ketten őket nézzük... Friss, látkétes életet váró munkanélküliek... Öregek és fiatalok vegyesen...

Hogy mit beszélnek nem tudjuk... A kávéház nagy üvegablaka fölfogja a hangot. Innen belülről csak a szájmozgás látszik... Bizonyára dicsérik az időt, a napot...

Merengésemből aszfaltársam hangja riaszt fel:

— Engem is ez vitt el hazulról. Nem tudtam nézni őket, féltem, hogy lassan mindegyikünkre rá kerül a sor.

Nézem ezt a beszélő fiatal arcot.

— Ki ez az ember? kérdezem magamban. Felelték rá:

... Szabó Bálintnak hívják, 27 éves. Elénekelhetné a Cornevillei barangok Henry márkijával egész bátran: „Bejártam hétszer a világot”. Azzal a különbséggel persze, hogy ő nem hős, nem bonviván, s nem passzióból gázolt keresztül országokon... hanem... Magyarok született, gyermekkorában az iskolai falitérkép előtt még úgy tudta, hogy Magyarországnak

63. om vármegyéje van. Ujjai végigsiklottak a kárpátok koszoruján. Ajkán szent ima lebegett: Ez a föld, melyen apáink vére folyt. Ez fog nekünk kenyeret adni. És mire megnőtt elzúgótt feje fölött egy fomboló orkán, vérzivataros háboru, azután jött a sátn szekerere, a forradalom. Azután? ... Azután a 63 vármegyét elnyelte a köd.

Mire kikerült az életbe itt maradt egy csonkaországban. Nem volt más hátra, választania kellett: Élet, vagy lassu sorvadás. Ő az életet választotta. Karján megfeszültek a pihenésre kárhóztatott izmok. Tarisznyába tette a csonkaország hamubasült pogácsáját, s vándorbottal kezében nehéz szívvel megindult idegen földre kenyeret keresni. Azóta négy esztendő telt el. Most itt ül mellettem a kávéházi asztalnál és beszél.

— 1929 ben végeztem el a felsőiparis-kolát. Mint kőmivesmester próbáltam elhelyezkedni, sehogysem ment. Reggeltől napestig lótotam-futotam. Mindhiába. Azt kellett látnom, hogy hiába kintartás, erő, szorgalom, ebben a szomorú országban mindez nem használ. Ha kaptam is itt ott egy kis munkát, az csak éppen arra volt jó, hogy éhen ne haljak. Egy napon, amikor már nem bírtam tovább a tétlenséget, az mondtam egyik testi-lelki jóbarátomnak, aki foglalkozására nézve lakatos, Barátom, ne együk tovább szüleink kenyerét, próbáljunk szerencsét külföldön.

— Hová menjünk? ...

Sokáig tanakodtunk rajta. Mindenféle fantasztikus terv fogamzott meg az agyunkban. Amerikát vettük elő. A mozifilmek, regények, újságok, csábító, színes képeket hintettek lelkünkbe. Amerika csodás világ, sutfogtuk magunkban. Ott nemcsak, hogy gurul a dollár, de tán még kolbászból fonják a sövényt is... Igen ám, de hogy jutunk ki. Sokba kerül az utiköltség. Már arra is képesek lettünk volna, hogy Hamburgig elbúdkácsolunk valahogy ott aztán éjnek idején felszökünk a hajóra s elrejtőzünk valahol a hajófenéken a pat-

kányok között. Ez a túl merész terv már már megvalósult volna, ha valami közbe nem jön. Ez a valami pedig semmi más nem volt mint egy újságcikk. Törökországról szólt. Arról adott hírt, hogy a kemali Törökország renaissance-át éli, országutakat, vasutakat építenek, városrészeket rombolnak és alkotnak.

— Ide kell menni kiáltottunk fel egyszerű testi lelki jóbarátommal — Itt biztosan szükség van két erős kézre, izmos karra. Itt megkereshetjük a mindennapi Összekuporgattuk az utiköltséget nagy nehezen és 1930 márciusában elindultunk. Gyönyörű március volt. Ilyen mint ez a mostani... A levegő tele volt a föld bódító szagával, rügy fakadt a fákon bokron, új fü zöldelt a féli mezők helyén, s mi úgy szerettünk volna idehaza maradni...

Amikor a vonat elhagyta a magyar határt, mind a ketten arra gondoltunk látjuk-e vajon megegyezt-e a földet, melyen megszülettünk. A jövőt kutattuk. Beleszerettünk volna látni. Milyen lesz a sorsunk... Merre visz az út, merre visz az élet sodra. Félve indultunk utnak. Azelőtt sohasem tudtuk, mi az idegenben élni. Idegen helyen, idegen emberek között kenyeret keresni. Nyelvtudásunk csupán a magyarra szorított. Németül csak dadogtunk. Már a török határon érintkezni próbáltunk az idegenekkel. Mutogattunk, mint a némák. Nehezen tudtuk idegen embertársainkkal megértetni, hogy mi, mi végett jöttünk erre a furcsa, európai embertől távol álló ismeretlen földre. A vonatban összeismerkedtünk egy török kereskedővel, akinek az volt az első kérdés, illetve mutogatása, hogy van-e pénzünk? ... Megértettük vele nagynehezen, hogy mi szegények vagyunk. Munkátlanúságra itelt két karunkra mutattunk, jelezni akarván ezzel azt, hogy mi dolgozni akarunk. Tolmács útján megtudtuk a kereskedő választát. Azt mondja: Munka, az akad Kemál óta, de nem idegenek számára. Elsősorban a mieink jönnek.

(Folyt. köv.)